

Maa Hääl

Maarahwa ajaleht

Nr. 98 (420).

Reedel, 23. augustil 1935. a. 3. aastakäik.

Tänaht lehte 10 küllge.

Üksiknumber 5 senti.

Ilmub 3 korda nädalas.

Pühapäeval, teisipäeval ja reedel.

Postiga 50 senti kuus.

Kes tellivad „Maa Hääl“ vähemalt 3 ku peale, saavad „Perelonnalehe“ poole hinnaga, i. o. 25 senti kuus. Tellimisi võetakse vastu kõik posti-ajutised. Adressi muutmise 25 senti.

Toimetuse ja talituse aadress: 54/58. Tallinn.

Telefonid: toimetuse 449-85 ja 449-89, talituse 449-84.

Telesõnumid 449-86, kuulutused 449-87.

Toimetuse sõnumid kella 10—12, talituse avarid kella 8—17.

Staalia tahab sõda.

Prantšuse-Inglise lepitustafelid äpardusid.

Parisi läbirääkimiste läbikukkumise, kus Inglismaa ja Prantšumaa püüdsid vaheldumisi Itaalia-Abesiinia vahel, on nüüd maailmapoliitikas loonud ennenägematu pünevuse. 4. septembril astus Rahvasteliidu nõutogu kogu ja peab otsustama, mis janne edasi ette võtta. Tuleb jee otsus Itaalia vastu, siis on Mussolini juba ähvardanud Rahvasteliidust välja astuda. Sakamaa ja Jaapani järele oleks jee juba kolmas juuritus Rahvasteliidust lahkuks. Kui raasked hoope võits Genji ajutus waewalt välja landa.

Kaasimaalised ettepanekud, mida inglased ja prantslased Pariisis Itaaliale tegid, on juba jeniigi läinud õige laugele. Prantšuse ja Briti valitsused pakkuvad itaalkastele oma head vahelt-johitust Abessiinia valituse juures, et jee annaks lain majanduslikke võima-lusi Itaalia valitusele Abessiinias. Majanduskoostööd olid jeejuures lihtsajalijelt nimetatud. Prantšuse ja Briti valitsused pakkuvad ka oma ojavõttu, et Abessiinia valitusega lä-bi rääkida vahendite kohta, mille abil Itaalia ajumade piiridel Abessiinia-ga jaaks. kindlustatud julgeolek ja Itaalia kodanikud Abessiinias leiafsid kaitset.

Ettepanekutes seisis, et Abessiinia pöördus Rahvasteliidu poole palve-ga teda tema majanduslikus välja-arendamises ja administratsiooni üm-berkorraldamises taaja aidata. Selle palve peale korraldaksid Inglismaa, Prantšumaa ja Itaalia mingisuguse „kollektiivse abiandmise“, mille tule-mujena Itaalia oma majandushuvi-dele leiaks Abessiinias uued tegewus-wäljad. Uued tootlused jelle kohta pandaks illes Inglise, Prantšuse, Itaalia, Abessiinia neliariigi lepingusse, mis ajendaks jeniijed lepingud nende vahel. „Vahetise ühe“ põhimõte Abes-siinias jääks maksma, kuid joodustus-te enamit laugeks tegelikult Itaaliale.

Sellele oma kaasimaalsettepanekule lijasid Briti ja Prantšuse valitsused juure 3 tingimust. Esiteks — Abessi-nia poliitiline integriteet ja puutumatus peavad jääma maksma. Teiseks — lõplik tootluse peab Abessiinia poolt mabalt vastu võetama. Kolmandaks — tootluse peab leidma Rahvasteliidu nõutogu heakskiitmise.

Nende ettepanekute peale otsasid Prantšuse peaminister Laval ja Inglise minister Eden Pariisis asjatult vastu. Roomast jeda ei tulnud ega tulnud. Järelehuulamise peale selgus, et Mussolini üldse polewatki Roomas, waid wiibimat ringreisil oma mägede juures, kellele pidawat sõjakaid lõnefid. Püümus Prantšuse ja Inglismaa vahel ühelt poolt ning Itaalia vahel teinepoolt on jõudnud väga laugele. Ingliseid loevad endal Abessiinias olevat väga juured huivid, jeeft ei jael ajumad Sinije Riituse allitad, mille need lastamad Inglise-Egiptuse Suba-ni juuri puuvillaistandusi. Sellepärast ei wõi Inglismaa naljak luhada, et Itaalia teeks Abessiiniast oma asu-maa.

Teistest külastest on aga Inglismaa mitte juugugi vähem huvitatud Rah-vasteliidu alashoidmistest ning ei taha naljak nii kangele lasta, et jeeft jälle üks juuritus lahkuks.

Prantšumaa jebitas wiimajal ajal väga juurte pingutustega parema ma-heforra Itaaliaaga, mis tal tarwiline oli eriti oma poliitikas.

Rahvasteliidu nõutogu saab jeeaga marsti olema äärmiselt delikaatse küsi-mise ees: kas päästa raha Afrikas wõi ohwerdada üks oma juurem liige. Kui tuleb jeda Afrikas, siis ei jaa jee Itaaliale mitte kerge olema. Kuigi Abessiinia on primitiivne maa, ometi on ta taaks torba juurem Sakamaast ja loeb endal umbes 10 miljonit elanikke, kes harjumusest väga jofatad, ja mõ-nelkune aasta eest juba Itaalia wäed Adua lahingus on püütsid lõõb. Looduslikult on Abessiinia — Afrika Schweits, pealegi puuduwad jael for-ralikud teed, jeeft ei araablaste kaupme-rald oma kaamelikaravanidega jeeffe kaubahenduse pidamises neid ei waja.

Ei ole jellepärast mõimata, et Itaalia Abessiinia jofas oma joi niinõrd kinni paneks, et tal enam ei jalku kül-lalt jofamehi Austria marjamiseks Sak-jamaa vastu, pealegi, kus Sakamaa nüüd ilidise wäeteesistuse on sisse jead-nud ja end täie auruga jofaliijelt wa-rustab. Sarnajel korral oleks Itaalia-Abessiinia jofa tagajärjed Euroopas äraarwamatud ja wõifsid loquiti tana uue maailma jofa.

„Kuid nüüdsest peale

jään „Maa Hääl“ juurde, mis on talupidajate õiglastem ja otstarbekohasem hääletand-ja...“ kirjutavad meile paljud uued tellijad.

„Maa Hääl“ eritaolus on rohked teated põuawäljundus-dest, paljud wärwiliised pilbid ja head nõu mitmekalt alalt.

Sähemal ajal

toome nüüdseid kirjutisi järg-mistelt aladelt:

paremate kirjauite romaane, mis-likseid ehitustehnikat kirjutisi ja jubaatse, alates talutööliste elamu-lega, lundrootoriga ja põllutöö-riistadega.

Meie annuäärjete wallawaneemate elutugusid ühes iluawetega.

Uudeid ehitustehnikat kirjutisi ja jubaatse, alates talutööliste elamu-lega, lundrootoriga ja põllutöö-riistadega.

Näidate „Maa Hääl“

oma naabritele, et ka nemad „Maa Hääl“ telliks ja nii oja-jaaksid nende huiwitamistest ja kaalukustest kirjutistest.

Wirumaale ehitatakse tunnel.

Goldfieldi õlitimiseaema-duse juurde laua.

Põletimiseaemadused Püsi ja Kõhla piirkonnas seijawad alalises liigwee õhus. Sellest pääsemiseks wõideti jeeandus, mis afub Kõhla ja Püsi jaamade wahel, tahab liigwee merde juurimiseks ehitada tunneli. Wastaw laua on juba tootatud mäcinener D. Wasti poolt. Tunnel, mille pikkus 9,5 km. ja lais haru, loquupikkus 13 km., läheks maksma 3.550.000 fr. Waa-tamata jellele, kalkulatatsioonid näitawad, et tunneli abil wee förwaldamine ei lähe kallimaks kui praegu pumpadega. Pea-legi saaks tunneli abil luimatada kõik üm-berkaudsed joomad ja tunneli laab laju-tada ka õli transporteerimiseks jadamasje.

Negwiidu mõrwar wõttis mürki.

Paul Wõigemast, kes sõjaringkonnakohtu otusel mõisteti jurma ja kelle armuand-mise palwe kitiati tagasi, tähendas teisi-päewal teel 10 õhtul teistwänglas mürgita-rita. Tal oli walida, kas lasta end illes puua, wõi wõtta ise mürki. Wõigemast walis wiimase. Wõigemast on jeeaga efi-mene juuramõistetu, kes uue kriminaal-leadusliku põhjal walis omale jurma mürgi läbi. Kõhtuotuse tädewiimise juu-res wiibisid wängla direktor, wängla arst ja proturatuuri ehtadajad.

Putatu laip antakse ta omastele maha-matmiseks, kui nad jelleks joomi awalda-wad.

Pulmad Laval majas.

Prantšuse minister president Laval ja ta tütar Jose lahtuwad Laval d'Orsay'lt ja on teel wiimase ja krahw Chambruni laulatusele.

malusjed; 62) Muni Kalewipoeg eesti rahwa-luules; 63) Kõpel Prantšumaa ja Euroopa, ja 64) Eisejehatus kumliwõõndes; 65) Eesti Rahwa Muuseumi aastaraamatud 1.—4.; 66) Elango Lapselõu ja iluloom; 67) Kirgenheim E. K. Jakobsoni elu ja töö; 68) Kampmann Eesti kirjandusloo perjoone 1.—4.; 69) Kärner „Estonia“ teater; 70) Kõdula kirjad omaleile; 71) Kultuuri ja teaduse teit; 72) M. Palawa päitese ja janoatilisje usu maalt 1.—3.; 73) Traksmaa Eesti Wabadusjõda; 74) „Wanemuise“ juu-bellabum; 75) Luiga Järju mäis; 76) „Roos-Eesti“ ajakiri 1910—1911; 77) Kruus Rene-Liwi joda; 78) Orwiti Maawarad ja 79) Tuiikliti; 80) Jaan Toimison; 81) Pa-ris Kõnrad Wagi; 82) Waga J. Kõler; 83) Puhlow Roomat ja tema jofrad; 84) Puna-ged aastad Eestiist; 85) Kõd Eesti looti ajalugu; 86) Kandiapp Mäi Metamurt; 87) Moos, S. K. J. Kõnsean; 88) Moos, J. Kirjandusliku teoje analiis; 89) Semper Prantšuse waim; 90) Sepp Narwa lahing; 91) Suits Noor-Eesti nõuawalt; 92) Tam-mann Luigilaulud; 93) Treiberig Kanatius Lõpola; 94) Tuglas Teetond Pohja-Afrika ja 95) Mõ Greshenitit lahutamise; 96) Waga Eesti tunsti ajalugu; 97) Thom Wijaandi linnuiriit; 98) Gindreg Mõie mets-loomad; 99) Pärjusa ja walt. Requies; 100) Epeatund Eesti Eelji loquilejed; a) Wanaawara waltaj ja b) Kalewiste maalt.

Setu pruutpaar rahwariides.

Rahwale waliti paremat kirjandust.

Paremate raamatute nimekirjad Raamatuaasta peakomitees kaalumisel. Uute ettepanekute tõttu anti nimekirjad komisjonile kaalumiseks, kes teeb otsejse teisi-päewal.

„Kalewipoja“ lussuswäljaanne 5000 eksemplaris.

Kellapäewa õhtul pidas Raamatuaasta peakomitee oma koosolekut, et lõplikult wõtta joomitawate raamatute nime-kirja ilustirjandusliku proosa, luule, draa-makirjanduse ja populaarteadusliku kirjan-duse kohta. Kuna koosolekul tehti uusi ette-panekuid nimekirjade täiendamiseks, siis otustati nimekirjad anda tagasi Raamatu-aasta juures tootawale paremate raama-tute tootamise komisjonile. Seal tulewad uued ettepanekud kaalumisele tulewal tei-sipäewal.

Raamatuaasta puhul on ilustirjandus-liku proosa, luule, draamakirjanduse ja po-pulaarteadusliku kirjan-duse alalt tootatud kaks nimekirja, üks jialdab 100 paremat raamatut, teine 200. Tegelikult kumbagis nimekirjas on jada raamatut, 200-raama-tulise nimekirja moodustawad määemab nimekirjad kogu. Viigitus on tehtud wähe-ma ja juurema raamatutogu jooks, nii kui-dos kellegi joud kannab raamatuid murel-jeda. Peale nende nimekirjade tootatakse weel kellekirjanduse nimekirjad jantusi ta-hes seerias, 50-raamatuline noorfookirjan-duse nimekirja ja joomitawate ilukultuuri-likste ajakirjade nimekirja. Need nimekirjad on praegu tootamisel.

Eelset peakomitee koosolekul õpetaja Kuumer joomitas efi-mese jaja raamatut nimekirja wõtta raamatut „Mjupuhastus eef-laste maal“ ja kabejaja raamatut nimekirja „Waimulitad laulud 2.“ ja prof. Wabamäe raamatut „Eesti ew. luteriinu jaba rahw-walirik“. Teisi-päewal selgub, millised raamatud mainitute ruumi tegemiseks tulefid praegu jeeft nimekirjast välja jatta.

Raamatuaasta peateoies on mõeldud „Kalewipoja“ ilustreeritud wäljaanne, mis ilmub 5000 eksemplaris. „Kalewipoja“ hin-naks on 3 krooni. Selle wäljaande tulude kaitteks määras Raamatuaasta pealomitee 3700 krooni.

Kimeistitud praegu jeeft-luul on tootatud jargumistelt :

Esimene jada.

Enstiklopeediilised teosed.

1) Eesti entiklopeedia; 2) Eesti bio-graafilise lefiklon; 3) Eesti Maateaduslik, tulunduslik ja ajalooline kirjandus (Tarin-maa, Wõrumaa, Eestimaa, Pärnumaa, Walgamaa, Saaremaa j. l.); 4) Eesti awa-likud tegelased; 5) Eesti Wabariigi Põhi-leadus; 6) Eesti õigeteelise jónaraamat; 7) Eesti 1920—1930. Kriwuline iluwaade (Kiigi Etatistika Kõljbüroo wäljaanne).

millist ilmub jähemal ajal uus wäljaanne ka wiimaste aastate kohta; 8) Eesti-maa laart.

Proosakirjandus.

1) Bornhöhe Lauluja; 2) Gailit Toomas Ripernaadi ja 3) Mäitjõitjad; 4) Soama Wäitjõitjad; 5) Gindreg Wäit-walgus; 6) Jakobson Wäitjõitjad; 7) Kõhla jaja; 8) Kõhla jaja; 9) Kõhla jaja; 10) Kõhla jaja; 11) Kõhla jaja; 12) Kõhla jaja; 13) Kõhla jaja; 14) Kõhla jaja; 15) Kõhla jaja; 16) Kõhla jaja; 17) Kõhla jaja; 18) Kõhla jaja; 19) Kõhla jaja; 20) Kõhla jaja; 21) Kõhla jaja; 22) Kõhla jaja; 23) Kõhla jaja; 24) Kõhla jaja; 25) Kõhla jaja; 26) Kõhla jaja; 27) Kõhla jaja; 28) Kõhla jaja; 29) Kõhla jaja; 30) Kõhla jaja; 31) Kõhla jaja; 32) Kõhla jaja; 33) Kõhla jaja; 34) Kõhla jaja; 35) Kõhla jaja; 36) Kõhla jaja; 37) Kõhla jaja; 38) Kõhla jaja; 39) Kõhla jaja; 40) Kõhla jaja; 41) Kõhla jaja; 42) Kõhla jaja; 43) Kõhla jaja; 44) Kõhla jaja; 45) Kõhla jaja; 46) Kõhla jaja; 47) Kõhla jaja; 48) Kõhla jaja; 49) Kõhla jaja; 50) Kõhla jaja; 51) Kõhla jaja; 52) Kõhla jaja; 53) Kõhla jaja; 54) Kõhla jaja; 55) Kõhla jaja; 56) Kõhla jaja; 57) Kõhla jaja; 58) Kõhla jaja; 59) Kõhla jaja; 60) Kõhla jaja; 61) Kõhla jaja; 62) Kõhla jaja; 63) Kõhla jaja; 64) Kõhla jaja; 65) Kõhla jaja; 66) Kõhla jaja; 67) Kõhla jaja; 68) Kõhla jaja; 69) Kõhla jaja; 70) Kõhla jaja; 71) Kõhla jaja; 72) Kõhla jaja; 73) Kõhla jaja; 74) Kõhla jaja; 75) Kõhla jaja; 76) Kõhla jaja; 77) Kõhla jaja; 78) Kõhla jaja; 79) Kõhla jaja; 80) Kõhla jaja; 81) Kõhla jaja; 82) Kõhla jaja; 83) Kõhla jaja; 84) Kõhla jaja; 85) Kõhla jaja; 86) Kõhla jaja; 87) Kõhla jaja; 88) Kõhla jaja; 89) Kõhla jaja; 90) Kõhla jaja; 91) Kõhla jaja; 92) Kõhla jaja; 93) Kõhla jaja; 94) Kõhla jaja; 95) Kõhla jaja; 96) Kõhla jaja; 97) Kõhla jaja; 98) Kõhla jaja; 99) Kõhla jaja; 100) Kõhla jaja.

Luuletoesjed.

41) Adamson Wäitjõitjad; 42) Adamson Wäitjõitjad; 43) Adamson Wäitjõitjad; 44) Adamson Wäitjõitjad; 45) Adamson Wäitjõitjad; 46) Adamson Wäitjõitjad; 47) Adamson Wäitjõitjad; 48) Adamson Wäitjõitjad; 49) Adamson Wäitjõitjad; 50) Adamson Wäitjõitjad; 51) Adamson Wäitjõitjad; 52) Adamson Wäitjõitjad; 53) Adamson Wäitjõitjad; 54) Adamson Wäitjõitjad; 55) Adamson Wäitjõitjad; 56) Adamson Wäitjõitjad; 57) Adamson Wäitjõitjad; 58) Adamson Wäitjõitjad; 59) Adamson Wäitjõitjad; 60) Adamson Wäitjõitjad; 61) Adamson Wäitjõitjad; 62) Adamson Wäitjõitjad; 63) Adamson Wäitjõitjad; 64) Adamson Wäitjõitjad; 65) Adamson Wäitjõitjad; 66) Adamson Wäitjõitjad; 67) Adamson Wäitjõitjad; 68) Adamson Wäitjõitjad; 69) Adamson Wäitjõitjad; 70) Adamson Wäitjõitjad; 71) Adamson Wäitjõitjad; 72) Adamson Wäitjõitjad; 73) Adamson Wäitjõitjad; 74) Adamson Wäitjõitjad; 75) Adamson Wäitjõitjad; 76) Adamson Wäitjõitjad; 77) Adamson Wäitjõitjad; 78) Adamson Wäitjõitjad; 79) Adamson Wäitjõitjad; 80) Adamson Wäitjõitjad; 81) Adamson Wäitjõitjad; 82) Adamson Wäitjõitjad; 83) Adamson Wäitjõitjad; 84) Adamson Wäitjõitjad; 85) Adamson Wäitjõitjad; 86) Adamson Wäitjõitjad; 87) Adamson Wäitjõitjad; 88) Adamson Wäitjõitjad; 89) Adamson Wäitjõitjad; 90) Adamson Wäitjõitjad; 91) Adamson Wäitjõitjad; 92) Adamson Wäitjõitjad; 93) Adamson Wäitjõitjad; 94) Adamson Wäitjõitjad; 95) Adamson Wäitjõitjad; 96) Adamson Wäitjõitjad; 97) Adamson Wäitjõitjad; 98) Adamson Wäitjõitjad; 99) Adamson Wäitjõitjad; 100) Adamson Wäitjõitjad.

Antoloogiad.

61) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 62) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 63) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 64) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 65) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 66) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 67) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 68) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 69) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 70) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 71) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 72) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 73) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 74) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 75) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 76) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 77) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 78) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 79) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 80) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 81) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 82) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 83) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 84) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 85) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 86) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 87) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 88) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 89) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 90) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 91) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 92) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 93) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 94) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 95) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 96) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 97) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 98) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 99) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad; 100) Tampere, Kutti, Voorits Wäitjõitjad.

Näidendid.

62) Adamson Wäitjõitjad; 63) Adamson Wäitjõitjad; 64) Adamson Wäitjõitjad; 65) Adamson Wäitjõitjad; 66) Adamson Wäitjõitjad; 67) Adamson Wäitjõitjad; 68) Adamson Wäitjõitjad; 69) Adamson Wäitjõitjad; 70) Adamson Wäitjõitjad; 71) Adamson Wäitjõitjad; 72) Adamson Wäitjõitjad; 73) Adamson Wäitjõitjad; 74) Adamson Wäitjõitjad; 75) Adamson Wäitjõitjad; 76) Adamson Wäitjõitjad; 77) Adamson Wäitjõitjad; 78) Adamson Wäitjõitjad; 79) Adamson Wäitjõitjad; 80) Adamson Wäitjõitjad; 81) Adamson Wäitjõitjad; 82) Adamson Wäitjõitjad; 83) Adamson Wäitjõitjad; 84) Adamson Wäitjõitjad; 85) Adamson Wäitjõitjad; 86) Adamson Wäitjõitjad; 87) Adamson Wäitjõitjad; 88) Adamson Wäitjõitjad; 89) Adamson Wäitjõitjad; 90) Adamson Wäitjõitjad; 91) Adamson Wäitjõitjad; 92) Adamson Wäitjõitjad; 93) Adamson Wäitjõitjad; 94) Adamson Wäitjõitjad; 95) Adamson Wäitjõitjad; 96) Adamson Wäitjõitjad; 97) Adamson Wäitjõitjad; 98) Adamson Wäitjõitjad; 99) Adamson Wäitjõitjad; 100) Adamson Wäitjõitjad.

Teaduslik ja populaarteaduslik kirjandus.

69) Eesti rahwa ajalugu (L. K. Loodus); 70) Elango Kõhlaalustadus; 71) Janusson Eesti majanduslik areng; 72) Järgenhein Minu mälestused 1.—2.; 73) Kõhla Wäitjõitjad 1.—2.; 74) Kruus Talurahwa kää-rimine; 75) Laiband, J. Mälestusi taas-

Teine jada.

1) Gindreg Wäitjõitjad; 2) Järna Ta-walised; 3) Jakobson Wäitjõitjad; 4) Kruus Wäitjõitjad; 5) Kruus Wäitjõitjad; 6) Kruus Wäitjõitjad; 7) Kruus Wäitjõitjad; 8) Kruus Wäitjõitjad; 9) Kruus Wäitjõitjad; 10) Kruus Wäitjõitjad; 11) Kruus Wäitjõitjad; 12) Kruus Wäitjõitjad; 13) Kruus Wäitjõitjad; 14) Kruus Wäitjõitjad; 15) Kruus Wäitjõitjad; 16) Kruus Wäitjõitjad; 17) Kruus Wäitjõitjad; 18) Kruus Wäitjõitjad; 19) Kruus Wäitjõitjad; 20) Kruus Wäitjõitjad; 21) Kruus Wäitjõitjad; 22) Kruus Wäitjõitjad; 23) Kruus Wäitjõitjad; 24) Kruus Wäitjõitjad; 25) Kruus Wäitjõitjad; 26) Kruus Wäitjõitjad; 27) Kruus Wäitjõitjad; 28) Kruus Wäitjõitjad; 29) Kruus Wäitjõitjad; 30) Kruus Wäitjõitjad; 31) Kruus Wäitjõitjad; 32) Kruus Wäitjõitjad; 33) Kruus Wäitjõitjad; 34) Kruus Wäitjõitjad; 35) Kruus Wäitjõitjad; 36) Kruus Wäitjõitjad; 37) Kruus Wäitjõitjad; 38) Kruus Wäitjõitjad; 39) Kruus Wäitjõitjad; 40) Kruus Wäitjõitjad; 41) Kruus Wäitjõitjad; 42) Kruus Wäitjõitjad; 43) Kruus Wäitjõitjad; 44) Kruus Wäitjõitjad; 45) Kruus Wäitjõitjad; 46) Kruus Wäitjõitjad; 47) Kruus Wäitjõitjad; 48) Kruus Wäitjõitjad; 49) Kruus Wäitjõitjad; 50) Kruus Wäitjõitjad; 51) Kruus Wäitjõitjad; 52) Kruus Wäitjõitjad; 53) Kruus Wäitjõitjad; 54) Kruus Wäitjõitjad; 55) Kruus Wäitjõitjad; 56) Kruus Wäitjõitjad; 57) Kruus Wäitjõitjad; 58) Kruus Wäitjõitjad; 59) Kruus Wäitjõitjad; 60) Kruus Wäitjõitjad; 61) Kruus Wäitjõitjad; 62) Kruus Wäitjõitjad; 63) Kruus Wäitjõitjad; 64) Kruus Wäitjõitjad; 65) Kruus Wäitjõitjad; 66) Kruus Wäitjõitjad; 67) Kruus Wäitjõitjad; 68) Kruus Wäitjõitjad; 69) Kruus Wäitjõitjad; 70) Kruus Wäitjõitjad; 71) Kruus Wäitjõitjad; 72) Kruus Wäitjõitjad; 73) Kruus Wäitjõitjad; 74) Kruus Wäitjõitjad; 75) Kruus Wäitjõitjad; 76) Kruus Wäitjõitjad; 77) Kruus Wäitjõitjad; 78) Kruus Wäitjõitjad; 79) Kruus Wäitjõitjad; 80) Kruus Wäitjõitjad; 81) Kruus Wäitjõitjad; 82) Kruus Wäitjõitjad; 83) Kruus Wäitjõitjad; 84) Kruus Wäitjõitjad; 85) Kruus Wäitjõitjad; 86) Kruus Wäitjõitjad; 87) Kruus Wäitjõitjad; 88) Kruus Wäitjõitjad; 89) Kruus Wäitjõitjad; 90) Kruus Wäitjõitjad; 91) Kruus Wäitjõitjad; 92) Kruus Wäitjõitjad; 93) Kruus Wäitjõitjad; 94) Kruus Wäitjõitjad; 95) Kruus Wäitjõitjad; 96) Kruus Wäitjõitjad; 97) Kruus Wäitjõitjad; 98) Kruus Wäitjõitjad; 99) Kruus Wäitjõitjad; 100) Kruus Wäitjõitjad.

Luuletoesjed.

30) Adams Wäitjõitjad; 31) Adams Wäitjõitjad; 32) Adams Wäitjõitjad; 33) Adams Wäitjõitjad; 34) Adams Wäitjõitjad; 35) Adams Wäitjõitjad; 36) Adams Wäitjõitjad; 37) Adams Wäitjõitjad; 38) Adams Wäitjõitjad; 39) Adams Wäitjõitjad; 40) Adams Wäitjõitjad; 41) Adams Wäitjõitjad; 42) Adams Wäitjõitjad; 43) Adams Wäitjõitjad; 44) Adams Wäitjõitjad; 45) Adams Wäitjõitjad; 46) Adams Wäitjõitjad; 47) Adams Wäitjõitjad; 48) Adams Wäitjõitjad; 49) Adams Wäitjõitjad; 50) Adams Wäitjõitjad; 51) Adams Wäitjõitjad; 52) Adams Wäitjõitjad; 53) Adams Wäitjõitjad; 54) Adams Wäitjõitjad; 55) Adams Wäitjõitjad; 56) Adams Wäitjõitjad; 57) Adams Wäitjõitjad; 58) Adams Wäitjõitjad; 59) Adams Wäitjõitjad; 60) Adams Wäitjõitjad; 61) Adams Wäitjõitjad; 62) Adams Wäitjõitjad; 63) Adams Wäitjõitjad; 64) Adams Wäitjõitjad; 65) Adams Wäitjõitjad; 66) Adams Wäitjõitjad; 67) Adams Wäitjõitjad; 68) Adams Wäitjõitjad; 69) Adams Wäitjõitjad; 70) Adams Wäitjõitjad; 71) Adams Wäitjõitjad; 72) Adams Wäitjõitjad; 73) Adams Wäitjõitjad; 74) Adams Wäitjõitjad; 75) Adams Wäitjõitjad; 76) Adams Wäitjõitjad; 77) Adams Wäitjõitjad; 78) Adams Wäitjõitjad; 79) Adams Wäitjõitjad; 80) Adams Wäitjõitjad; 81) Adams Wäitjõitjad; 82) Adams Wäitjõitjad; 83) Adams Wäitjõitjad; 84) Adams Wäitjõitjad; 85) Adams Wäitjõitjad; 86) Adams Wäitjõitjad; 87) Adams Wäitjõitjad; 88) Adams Wäitjõitjad; 89) Adams Wä

„Minu Sää!“ nr. 98.

Reedel, 23. augustil 1935, a. Lht. 3.

Pealinna volikogu kinnitas vaikides ümberehitamise kawa. Sügisene istungjärg raekojas algas üllatustega. Weerand tunniga wõeti läbi 30-punktiline päewakord.

**kaks erakorralist teada-
annet.**

Wolffogu tolmapäemane toosolei algas R. Kuusmaa juhatusel. Koos oli 31 mehist. Enne päematorra juure ajumist wolffogu kulus ära

[illegible]

Trakterimalju määrati Virita teel nr. 1
ajumale restoranile „Rajal“ 1935. a. eest
1000 fr.

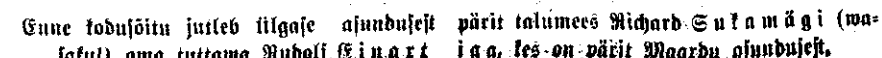
see piim külmalt läbi majinate
wõetakse maha see „ütleliigne“, mis
Reedel, 2

„tunge maamees ja tahab linna õpetada. . .!“

tain dñamti Johannes 5 11 e, jantob
E i n a r t, jantuti taluperimees Maar
du ajundusejt ja il g a j e ajundusejt

Enne koduõitust jätles ilgase ajundusest
(aful) oma tuttava Rudolf. **E i n a r t**

pärit talumees Richard S u t a m ä g i (wa-
i g a, les-on pärit Maardu asundusest.

Omandati juur maal kurikuulast Otto von Ungern-Sternbergist.

„Maas Säärl“ nr. 98.

Wörmaalt.

fi „Lõbiku“ tegemise, ajutanud jeltfi juur
 awalitu raamatutega juu. H. Kirgenfer
 on olnud ajutajate mitmes majandusliku
 jeltfisi.

manainimene valituna ja rõõmide ühine
ära 116 krooni raha ja mitmesuguseid
võõrtasju.

"Maas Sää" nr. 98.

**Mahajäetud sõi, joost ja metsatihnikust Pärnumaal lõi peremehe hoo-
las töö ja mõistus 22 aastaga võimja talupidamise.**

Maaõnnistuse rekord Kaisma „Krahvil“.

**„Krahwi“ talu — Kaisma
ubkus.**

Ja sellepärast juhtub siin nii, et näiteks elujõulise piimauhinu 10-dast aastapäevast minnatse mõistes mööda ja kui täiswerd põllumees liivirägastikus söödmärgadest loob eestlujuliku eesti talu lottawate wiljakäijade, nurgaste hoonete, aia ja muuga, mottes siina loogu oma higi ja

„Krahwi“ talu praegusel kujur on ta omaniku Jaan Matisen'i meisteridõ.

Täpelt 22 aastat tagasi ajas ta sinna, vistes talu jelleaegselt talurahva Põllu- pangalt. 135 riia wafamaad mahajäänud jätti, food, metjatihnikut, kimsi-timis tinnu põlulapikesele ning sinna juurde laan — elumajaks ainuteise hoonena — see oli jela-

Talu korostamisel

Taluomanil Jaan Matiisen abitaasa ja
tütrega.

"Baneemuise" dir. J. J. O. A. O. C., andes ajatirjanduse efinbajajale järjetordje jutujaja-
mife, märkis rõõmustavalt, et sellif jufatus
on nüüd lifeti oftufatund ehitada pöördla-
wa. Ehitufitega tehti juba faamal päewal af-
guft. Suuaja awamufite, mis toimub 7. fep-
tembri, loobetafje pöördlama walmis faada.
Awatufina mängitaw A. Mäku "Mees
merelt" ongi lawastatud pöördlama toha-
feli, faumiti on deforator W. Haas teinud
deforatifioonifamandid pöördlama jooks.
"Baneemuife" pöördlama wõi n. n. pöörd-
fetaf fähb matfina tõigelt 800 fr., funa
"Estoniafse" äfja tehtud pöördlama matfif
umbes 20.000 fr. Olefs ta ehitatud merl ju-
wel oma töölitatega, fife olefs lainud matf-
ma ainult 600 fr.
Pöördlama olefs ifeeneft üfna lifte.
Praagufefe lamapörandale ehitatufe peafe
üumargune fetas, mida inimefite jõul on
mõimalif ringi pöerata.
Pöördfetaf liquts fufidelf, fufidelf pöö-
ramine mõib-olla teitab uufela fõmitaw, mis
ei tohif aga olla fegaw.
Pöördlama olefs jagataw neljats fefko-
rits, nii et forraga olefs mõimalif üles ehi-
tada neli deforatifiooni. Minult õige fuurte
lawastufite puhul, mis fogu ringhorifonit
oma alla mõtawad, ei faa pöördlama fajutu-
da.

Loomataasmatujses täib hoogsug
tõuparanduse 100 föigil aladel. Kari on
müsta-walgetijse r.rit, pärit Wiistaoja
Poois ja Andru r.m. sugulawadest, arwuult
14 looma ja kontrossandmest parem ümb-
russelmas, teffimine aastatodanguga lehma
tohta 3553 kg. piima, 126,43 kg. wõitrasma,
teffimine raswa % 3,55. Piimil jnguloo-
made wolis ja toitmistingimuste järjetun-
del paranadmine lubawad jcl alal loota
ehaspiibi häid tulemusi. Rõõbõiti woi-
selaasmatujsuga peetasse sign,
inglise walget ja taani maadõngu, millede
arw 15. Siqandel on januti wõfuss laut.

Hobusiest arendatasse tori tõugu,
mis ajutanud jüngetes eludes kõige maas-
mõetawamaks. Peale selle pole unustatud
ka kodulinde, tanu, parte ning lääbus-
lana paar on alati hülaliste hivialusteks.

Kalju hoolit pühendatakse ka puuviljaniale, mis ümbritseb nägusat elumaja ja võtab oma alla maad 3 r. wafamaad. Praegu on aias 120 meetri forti õunapuud ja umbes samapalju marjapõõsajaid ja muud viljapuid. Need on walmisna puuvilja peenarde, korraldand nõõrõrõgete teede, lille-

peenarde ja väga leidlikult kombineeritud „mugava nurgatejega“ jätab unustamata mulje, kui lihtsada, et tõite jeda ümbritseb hoolikalt „sihitus“ heft.

Talu hõljutulefku annab peami-
selt piimamüüki meiereisile, kirs ligade müüki,
aeds- ja termiljamüüki ning poist viima-
ri aastal tõulfarja müüki R. Veneise. Mõs-
dunud aastal näitels maffeti 2-aastase
pulk eest 450 krooni — mis on kohapeal
ennemägemata hind niijugule looma eest.
Sisijest mitmelülgijest arendatub majapi-
damise juures ei jaa hätta kunagi — kui
üks ala italdas — annab teine jälle, —
ütles peremees.

„**Krahvi**“ perekonda kuulub äieti ainult 3: peremees Jaan, abisaaja — Maria ja tütar Waife. Peremees Jaan Mattiiseni tuntuks austamast, sõigis kohapealsetes juurematest jeltšides ja majanduslistes ettemõlletes on ta olnud kas ajutaja, liige mõi jubatuise liige. Julge optimistina nägema teda praegu õhutamast teisi, kus need kõhklemad. Perenaine — Maria leiab oma ülesannete lõrgetel ja jagab finblaati peremehega loom- mis rõdum. Tütar Waife on alles määs, aga jelle eelt tregi. Näib, et ta ei taha ju- guai oma wanematest maha jääda. „**Krah- vi**“ perekond on jeltsekkonnas alati oodatud tülaline ja „**Krahvi**“ tülaliljeks olla — jee on oodatud nandung.

Halgete lubjatub põlunivõid talu hase-
joibu tee meereit kõnelewad peremehe üta-
tundest.

"Krahwi" talu Kaitmaal ojutub meeldi-
walt mõjumata tõenduseks, missileid allata-
walt missajaid tulemuksi hundab anda meie
põllumehe etuud. Selle talu omanik on
juba ühe inimpohe keses mõitnud oma
tööle lannima refordi.

**Salupidamine toodumaa sooseljänsidkudel nõuab rasket
tööd ja mitme inimõliwe püüsuust.**

Harjumaa läänepoolsem nurl vastu Läänemaad kujuktab endast üpris omapärast maastikku: hiigla turbaosad, mille pindala ümarmargusest 100 ruut-km. ja sellest idapool asuvad rabadimaad, mis on öieti selle turbaosajärg. Need rabadimaad on kohati mudapealsed maad, kus kasvab metsatühi ni, kohati puha tarujammal ja sootael, kus võrsub vaid tibus männijärs. Liivased ja kruusased maasjelandidud jes rabadimaas ja kõrgemad nõmme-nõlmad annavad eluast Kloostrit metsatüüdale. Kui omal ajal tegime „Maa Häälse“ juttu sellest hiiglaturbasoost — Suursoost — siis nüüd võtame vaatluslele sellele soole järgnemad rabadimaade tülad — Kloostrit metsatüülad. Praegu on Kloostrit metsatüülad maade piirides käimas tibe maaloo-dimise töö. Looditakse maad, et määrata kindlaks suurte magistraalkraavide sihte, mis peavad aitama juhtida selle rabadimaad ja ülalmainitud Suursoo veeleid Kloostrit või Osa jõe laudu merre. Ka süwendatakse ja õgwendatse juba teiti või tolmendat aastat Suursood läbiwat Satu jõge. Aga-päew teeratakse jõepõhjast üles suured lamüinid pruuni soomuda ja valget põhjakiima. Et aga Satu jõgi oma ülemjooksul tipub soostuma ning kõite Suursoo wett ei juuda merre saata, siis selleks looditaksegi maad Kloostrit metsatüülad piires ning otstiatse teid, kust laudu juhtida müist wett Osa jõlle ning sealt merre.

Jögi, mis kasvatab suuri vähke.
Desjo jõgi on titjas weeteel, algab Riis-
vere koitstest Heinamaadest, läbib Kloo-
stri Kõbro ja Aru külad, endise Kloo-
stri mõisa
maad ning juuendub Kurfje ranna lähedal
merre. See jõgi on väga vähjarikas, aga
harva leidub siin veel suuremat vähki, ku-
na igal jämel toimum siin rõõvupüü, kus-
ta väiksemadki vähibid välja püütakse. Desjo
jõe vähib on pruunid, kollatade sõrgadega,
niisugused, mis just türel nõmista laup.
Peale vähtide leidub jões hämisi, anger-
jaid jne.

**Allootri metsafüüside põllupind on enamikus
tehmu,**
harva leidub sügavamat mullast maad.
Korjamaad on kadalaied maad, lauarbist
nõmmed mõi pehmed sambalajood, kus lari-
loomad lellade källludes ottiwad üht rohu-
siblet jiiit, teist seast. Heinamaadel leidub
harwa mõni kõrgem tehmu, kus lastwad
aruheini, pigemini on need weijfed rabahei-
namaad, kus loftab mõja ja paiguti leiab
lauil roostaweid, noil tehnil
tuleb tõrwaga wõida jafab,
enne kui wõib minna niilma tehwa joogei-

na wõi nõtsehti. Raste on põllutöö metja-
külades, kolinal lõitab harfader kivist põl-
suspinda, rafatades siin-seal jalatimi toha.
See rapinat meeste turja ja wäänab käe-
sooni, ning wõib-olla, et see raste töö tei-
wandel põldudel on teinudki ähtets siinsed
mehed, et siigi peale maatamata leidub
neis külladafelt elurõõmu ja elu jaatawat
optimismi. Siigile peffterats pintade kof-
jubes lehwast wiljapeast tehni wiljateri.
Aga rahuldusime mängib peremehe näol,
kui kaalub ta puupäts neid teri: „lehwake-
sed nad on, minnigis ei jattu sugugi, oma
perete eht aastaleiwa jaab!“ Kui perete
jattub aastaleiwaiks, siis ollakse itta rahul.

Revaliseid on väljapääfuteed,
 sügavroopaliseid ja ottiliseid, kuna alles mi-
 majel ajal muudeti need klassiifika ning
 jeni pole neid veel jõutud truuja ja täita.
 6—10 kilom. tuleb logistada miletall teel,
 enne kui jõuad välja siledale maanteele.
 Nohu heit ei luba pidada piimatarja ja
laugel on fõit meiereid ja loorejaamad,
 et raske oleks müüa piima sinna. Nohu-
 lehmadel taludel ei jalku ka jeda lehma
 heina ning siis tuleb ostida väljast liha.

Sis minnaste „Suursoose“.

Ratendatlatje ette hobu, lastatle mankrise
 bidumoon mõneta päewata, rehah, misatid
 a muud tarbesajad, ning siis läheb jött
 mõõda aultit teed 5—6 tundi, enne kui
 duah Suurjoosse. Suurjoos — seal on
 aialdaled wäljad.

lus taswab piliroog ja soojutt.

Suurjões antasse igal aastal heinamaid
kütiwiisi riigi poolt loomijaise mälja. Jlus
on Suurjoo päitelepaietisel heinaja hom-
mitul: äaretus maitufes uinuwad joolagen-
itud ja rohuwäljad lastetillkes kui pärli-
htes.

Äga raske on heinatöö Suurloos. —
 Tuleh sammuda põlvini pehmes joopinnas
 ja jann tustutufeks rüükata pruuni joewett.
 Meeste päevitamud nüüd ja naiste walged
 heinatööd liiguvad nagu ihes rüüfus, kui
 difah wahke tera pilliroogu: rats! rats! Kui
 on loowõtt, siis heinataudami all küürus
 ammumud mehed fajaed sammud määs-
 ta pehmet joopinda, loides kuhja heinu.
 Jookust — feda Suurloos weawolt fannah.

Tafuelamud metsafililades

on karuailmetiijed, halsid, elitud, enamifus
vanamoeiljed, inhumata palkitjed, wäiffeite
elutegeda, õiglatustegeda, rehi ja elumaja
oos. Aga metsafililade rahpoos on arenenud
a waimiijeli etegeda. Noortuna wõtub hoo-
tega oja jelselust, loetlast tubisti ajalehti,
raamatuid.

Merjaskülade meeste hulgaft on mitmeid
aegu walitud Suure-Kloostri wallale
wallawanemaid.

Juba enne maailmajõda ja ka praegune
Hoostri vallavanem on põline metsatüla
nees. Hoostri metsatülastid on kaks:

Metslangu küla ja Kopro küla.
 Kõikjal kuuajajärgidulid 5—6 mersta pif-
 tufest ajub Metslangu küla. ühel pool sa-
 anibiftu foieid heinamaad, teisel pool ja-
 panibit-tarjamaad. Metatähtnitud, fabafapõõ-
 astitud — need loovab maastitu ilme.
 Minjab lagenibitud on aedabega piiratud
 pöflunapib. Metslangu küla
 tolm Kõiepitu talu
 on nagu eelpostits töigitle metatähtlabele.

Pildid Kloostri metsatükilade perekam sugukond. Anna Vinroosil (kestel müüliga) Kobra-Sepal on 72 järelelulejat, nendest elus 59. Vanatest (Anna Vinroos on 90-aastane) paremal istunud tema tütreb: Tiina, Anni, Sauli ja Liine; walfaful pojad Jüri, Jaan ja Juhan. Vinrooside suguwõrk lähemalt teijipäewajes „Maa Häältes“.

Need asjuwad ametiajutustele ja muile te-
fustele lõige lähemal. Nois taludes elab
wainne rahwas.

Raamat ja ajaleht ei puudu
üheski talus.

Käitajse püudel, lõuetoosolekulnel, isegi
linnas teatris. Ei panda raskets, et enne
tuleb sammuda 6 km. wiletsat teed, kui
jõuab rahwa hulka. Nidepitu talud ou met-
sajälilade lehwema pinnaga talud. üts põllu-

lapp nii kiirine, et jõua tõlles mõttes tules
harida kiire, aga ei mitte mulda. See on
wiljakaat, kui saab 5-6 seemet, tihti tules
leppida 3-4ga. Kõrgepu taludest mõisab
Kõõksi maninuid keltakonna- ja omavõ-
litsustegelasi. Kõrgepu-Pere talu peremees

Jakob Hiiehamm (Riddef) on praegu Kloostri wallamaneim wahelbunni juba neliandast aega; siis weel Risti kiriku nõu-
togu eimees, kohaliku tarmitajate ühise ju-
eimees. Oli lauaaegne maawolikogu liige.
Riddepitu-Pere on manimaid talusid wallas,
ühe perekonna lääts juba mitu inim põlwe.
Jakob Hiiehamme ejiisa kannud alati pitta
kuube. Selle järele antud mõisa poolt

tohtale nimeks Riddepita,

mis aja jooksul Riddepitaks muutunud. Kõ-
ha nime järele antud siis mõisa poolt ka
perekonnanimeks rootsipärane Riddef, mis

Aru mäitetohapidaja Jakob Blumberg
on lange undis'maa harija.

Alpsis sange tõomees, kes väikestel maalil
pil oskab omaga läbi tulla. Mõni filomeeter
ehasi ajuvad jama! seljanditud Ahtama ja
Urgeta talude tobarad. Urgeta taludega is-
peb seljandil ja algavad Kiisivere rabadi-
lunand, tihked metsad wehjel maal ja
lajaldajed wejapealised maad.

Alutama ja Urgeta taludesse pole veel jõudnud tungida u. n. „linnakultuur“, jiti leidub veel sülaaku puhtat lujat, palju ilusat sülaromantikat. Veelatajad naisteedavad laulu pulmapoesi, mehed tõmbavad sõrme, veeavad magipulka või katsumad rammu. Pulmapidudel jagatakse andeid ja tuntakse muudki mana tõmbeid. Pulmi peetakse paar päeva või rohkemgi veel ning jels puhts pruunilistat tanget õlut mitu-
da tooti.

Parim pulmaleulil, leelutaja ja wanabe
tommete tunbja on Leena Paulmann
Urgetait.

Üpris kange naine, kes jama osawast
kätib jaagi ja kiroest, haamrit ja pöist
lui õmblesnõela ja jutawarrast.

(Zärgneb.)

Tänavune viljafaat napilt teftmine.

Wiljade feisukorra ülewaade 15. augustiks. Ilmastik soodustab ainult linakaswu.

Wiljad mädanewad pitaldase saju tõttu.

Konjunkturi-büroo on koostanud ülemaate wiljade feisuforra ja saagi wäljamaateist 15. augustiks, millest selgub, et täiesolew põllumajanduslik aasta wõrdub peajoones umbes 1931. aastale. Wõrrelde 10 aasta teftmise jaagiga ja selle alusel wõttes 100, oletis ruttu feisuford 95, taliniisu 91, suwinii 112, oder 103, kaer 111, sega-wili 111, kartul 96, lina 122 ja põllu-hein 102.

Üksikute põllumajanduslase järele oletis põllumajanduslikult korrespondentide andmetel feisuford järgmine:

Ruttu: wäljema taswupinna ja halmema taswu tõttu

ruttu kogulaad jääb tunduvalt wäljema mõõdunud aasta kogulaagile. 15. augustiks kogutud andmete järgi hinnati ruttuajast 1933. a. — 193.000 tonnile, 1934. a. — 212.000 t-le, täiesolewal aastal — aga ainult 165.000 t-le. Ruttuajast lootud on eriti tehawad Põhja-Ceesti, kus seda hinnatatakse 15—20 prot. alla teftmise. Samuti ta Pärnumaal. Ruttu taswast eriti hea Wihandimaa ja Tartumaal, kus oodatatakse juba üle teftmise. Eriti hea oli Wälgas, Wõrma ja Põltsamaal, kus saak ületab teftmiste 15—20 prot. wõrra.

Wili: taliniisu feisuford paranes wihmade tulefuga, kuid sellele waatanud jääb jaat Põhja-Ceesti tunduvalt alla teftmist, kuna Wõma-Ceesti, wälja arwatud Pärnumaa, ulatub üle teftmise. Et taliniisu taswupind on wähenenud 22.100 hektarist 21.000 hektarile, siis on loota taliniisu jaati täiesolewal aastal halmemate taswutingimiste tõttu kogulumas

24.500 tonni, mõõdunud aasta jaamase hinnangu 35.000 tonni wastu.

Suminiisu feisuford on wõrrelde 15. juuli toltumõttega, tunduvalt paranenud, nii et jaat lootab jääda üle teftmise. Suminiisu kogulaad 15. augusti andmetel arwetatatakse 45.500 tonnile, mis oletis aga wähem mõõdunud aasta jaagist, kuna on wähenenud taswupind 1500 hektari wõrra ja ta jaat hektaril lootab jääda wäljema.

Oder, kaer ja sega-wili: Suminiisjate feisuford 15. juuli hinnanguga, mis oli tunduvalt alla teftmist, on wihmade tõttu tunduvalt paranenud. Eriti hea on kaer ja sega-wili Wõma-Ceesti, kus kogulaad hinnatatakse 20—30 prot. üle teftmise. Kuid see ei wasta siiski mõõdunud aasta jaagile.

Diit lootatakse jääda 107.000 tonni, kaera 41.000 t. ja sega-wilja 95.000 tonni, mis on kogulumas 310.000 tonni mõõdunud aasta 370.000 tonni wastu. Saagi wähenemine

hinnab Põhja-Ceesti armel, kus suminiis on tannatanud roostis tärpist.

P a r t u l: Kartulitaswul wäljamaated ei ole lõplikult meel selgunud, kuna see oleneb siigisilmastist. 15. augustiks jaatud andmetele järele oletis loota jaati hektaril 112 twintaali, mis on 12 twintaali wõrra wäljem mõõdunud aasta jaagist. Et aga kartuli taswupind on suurenenud 71.800 hektarist 73.600 hektarile, siis loogusalt mõiks olla wõrdne mõõdunud aasta jaagile, j. o. 823.000 tonni.

L i n a: Linakaswul on tannamatastane ilmastik olnud soodus ja selle tagajärjel ta lina taswunub hästi. Wiimase hindamise järgi lootatakse

linast kiudu jääda 22% üle 10 aasta teftmise.

Et lina taswupind täiesolewal aastal 29.400 hektari mõõdunud aasta 21.300 hekt. wastu, siis arwatatakse täiesolewa aasta kogulaad 10.600 tonni peale, mis mõõdunud aasta jaagist suurem 3500 tonni.

P õ l l u h e i n: Kuigi heinategu veel lõppenud ei ole, on siiski jaatud andmetel põhjust arwata, et põlluheinasaat on mõõdunud aasta jaagist umbes 10—15 prot. suurem. Eriti hea on olnud aga aasahain. Heina kogumist on takistanud wihmalajad ja

palju jaagist on läinud ritti.

Wäärtsuhtel hujumise tannawu heinasaat ühtlase maade järgi (5-palline hinnang): Soare — 4,2 palli, Lääne — 3,7, Pärnu — 3,5, Wõma — 3,3, Wõru — 2,8, Wõrga — 2,7, Wälgas — 2,6, Betleri — 2,4, Wihandimaa — 2,3, Tartu — 2,2 ja Wõru — 2,1 palli. Rahjustuste peatannatatakse on olnud tagu-poolne Ceesti oja.

Konjunkturi-büroo oma toltumõtte tähen-dab, et liigwihmad raheladudega sünnitajid kahju ta põlluwiljajadele, kuid need leni on olnud kiskamapirreloomad. Laiemalt mõiks kahju avaldada alles wihmade toristamise ta-tistusega, mida leni on tulnud ette peanistelt ainult taliniisjate juures.

Wõrrelde tannawu jaagilootusi 1925—29. a. teftmistega, milline ajajärg arenes tõugu tähe all, lootatakse jääda rohkem ruttu 14.000 tonni, wili 42.000 tonni, loomajõeäde terawilja 46.000 tonni ja kartulit üle 100.000 tonni. Seega teftmiste aastaga wõr-reides tannawu aasta mõikaw tujuneha teftmistest paremateks. Saagilootused on P.-Ceesti aga halmemad L.-Ceesti omadeft.

Wihmasadu kahjud.

Wiimased suured wihmasajad on karmud Wõrumaa põllupidajate taewa murepühedega. Juulikuus häwitasid wihmawalingud oja heinajaagist ning wihmasajad tunduvalt

tähejandud heina wäärtust, kuid praegu teft-mateft jaduwest teftiw lohu näid tujunewat saatuslikumaks. Mõõdunud nädalast jaadit pole olnud Wõrumaal päewa, kus poleks jadanud wihma. Suhatarjamaad ja heina-maad on uputatud üle weest ning mõnelgi Anguse, Pärte, Wenemere j. t. jõegele lähi-konnas elustematel taluniftudel on tõjine mure karjade tarjatamise pärast. Kanta lohu walmistab testem jadu põldudel. Suu-remal ajal põllupidajail on ruttis loigatud, kuid sejab haktides wäljadel. Palsud ruttu-hafid on läinud taswama, mille tagajärjel ruttis on kaotanud suure osa oma wäärtu-seft. Jõndamalt mõjuwad eriti wiimastel päewadel teftnud hoowihmad. Reid, kellel ruttis loitamata, takistab jadu tööd lõpule wiimast ning tuul rabab ülitäpse ruttu wäljale.

Wähem hädaohust pole wihm ta suminiis-jadele. Tugewad hoowihmad loomad wihma-maha, kus ta mädanema hakkab. Ka wal-mistab raskust maaslamama wihja torista-mine. Palsudes lohtades on kartulipõldu-del wawahed moolawatets ojadets. Et liig-weise mugulataswule loodsalt ei mõju, on selge. Kui sajad endistelt edasi festamab, on Wõru talupidajate põllusaat täjises häda-ohus. Samasjulist teateid tuleb ta mujalt.

Ka Rakweres uputab.

Teisipäew jalgeli mõõdus hoowihmade tä-he all. Päewa jooksul läks Rakweres linnast üle 12 wihmahoozu. Kuna maapind on weft tää, muutunud juba wäljegi wihmajaju järele tannawad meredets. Saue ja Posti tä-nema rajoonides on weft tuginud palju-desse telidretse. Eriti rängalt kannatawad jadude all aednikud. Eitets ei walmi ma-jad torralistat ning teijets rabab wihm marjad pööstalt ja dunad puubelt maha. Wihma tagajärjel weniwad ta tannawafllu-tustööd.

Ristikheina-wäljad kom-postiks.

Käesolew aasta oma muutiftude ilmade-ga on siiani põllumehele sünnitanud palju muret. Käikimata raheladudest on ilmas-titu mõjude all kannatanud peanistelt heina-jaat. Seesjuures on filmatorfaw, et peaaegu

Põllumehe tööaja pole veel lõpetes.

Põltsamaa põllumajanduse näitas paifub suureks.

Põltsamaa Ceesti Põllumeeste tefts korraldab 7. ja 8. sept. Põltsamaal oma järje-torralise põllumajanduse, loomakaswatusje, aianduse ja tähtsõd näituse. Kuna täiesole-wal aastal see on ta Wihandimaaal ainuke näitus, seft Wihandimaa näitus jääb tannawu pidamata, siis hoarab ta oma alla loogu Põhja-Wihandimaa ja hepi oja loonapool-set maadonda. Ümetiftat näitust maalõn-tijets ei nimetata, kuid siinistelt on ta je-da finblasi.

Loomakaswatusje alal efinewad üleriitli-

kahjudeta on tulnud läbi wäljemaapidajad, kuna suurmaapidajad seewastu on kaotanud pea loogu saagi. Eriti paistab Wihandimaa-rukses filma Heintali riigimõis, kus loogu maahina jaat juba tuu aega sejab heina-maal rüütudes. Samuti ilustewad põllul ris-tiheina rööngid, mis näid on täieftit taotanud toltewäärtsje. Seetõttu mõiks ta Heim-talis näha omapärast fitti, millist ei ole nähtud siin wiimase paari aastalinnje jook-jul. Rinnelt weetatje terwed wäljad ristik-heinu põllumehele ühelt-kompostiftuuni-lutesje. Arwestades eratorralistelt hea ris-tiheina kaswuga (walitjeja armamise loha-jelt oli enamjaat wõrreldeis läinud aastaga umbes 6000 puuda, j. o. ligikaudu 100.000 lg.), on riigi kahju suur.

seft kõige paremateks tunnistatud karjad, hobused ja jeab. Karja wäljapanel täueb näitustel 100 loomani. Mõne aja tatta eja-nab näid jälle ta jägedeajastond, kus üle-riitlilt eitohal seijew Põltsamaa ja Wõh-ma jägedaswatusje rajoon findustab näi-tusele juurima menn. Ma hobused, eriti noorhobused, on näitustel tublist eitatud ja näituse torraldajad jaamad juba näid järelepärimisi tublide hobuste otmise mõi-maluste lohta näitustel.

Witte wähem hnnitawaks tujunewad ta teised ojaonnad. Waatamata, et tannawu ilmastik põllupidajate tööd sejab, ollatje weel siiski meeleolu loanguist laugel. Mõnigi põllutöödala on ju kannatada jaanud, kuid torralist majapidamises ja talus on täl-lalt waatamiswäärjult ta tannawuete ilma-mõjude juures See teistub ta omatarba põllumajanduse näitustel. Maaparandus, paldaine ja heinakaswatusje ojaonnad täenewad päew-päewalt.

Põltsamaa Ceesti Põllumeeste Ceits on kogunud auginadets källat suure summa. Ülesandmist wõtawad waetu ja ülesand-mise lehti tuleb nõuda näituse büroost, mis asub Põltsamaa ühispaigas, tel. 1 ja 22, peale selle ta weel Põltsamaa Majandus-ühingust, Põltsamaa Põlluhingust ja Põltsamaa maatulunduse konjulent agr. C. Antjarilt.

„MAA HÄÄL ES“

1. septembrist uus romaan „MAA KUTSUB“.

Auto kihutas täie kiirusega. Näid mõis ta teda selgemini näha, kuna maantee ja raudtee sel kohal läheneid üksteisele. Reaserile meenub, kuidas nad olid kihutanud Diksoniga. Kus oli ta nüüd, wae-ne mees? Arwatawasti wiidi teda juba Londoni, kui ta ei olnud mahutatud ühte neist autobest, mis pidewalt sõitis kaasa rongiga.

Rong sõitis tasemini. Lähenes jaam. Maantee lähenes weel enam raudteele.

Reaser walmistub draama wiimajets waatusjeks. Kõik oleneb waid jellest, kas kuulus auto tõepoolest Harrisoni agentide. Kui see nõnda oli, siis oli ta lõigel lõpp. Jga juhul aga pidi eesriite warts-ti tema wõidu wõi languje puhul lange-ma. Emba-kumba — kas jõuab ta jahile wõi satub politsei kätte. Cemaldukes at-naft, istus Reaser pingile, pööratata fil-mi atnalt.

Wajad läheneid järjeft enam. Wiima-ne maja oli higelsuur, aiaga ümbritse-tud ehitis. Reaser imestas, et ei näinud ülesõidu kohal ühtegi politseinikku. Kuid mõis-olla jõudis politsei jaama teist teed kaudu.

Ta oletis peaaegu kileandunud allatu-seft. Seft äkki nägi ta auto jaabumist üle-sõidutõhale ja filmas kaht erariides ja mitut wormis politseinikku. Kats jaanuu cemal kaubarongi rööbastel seisid mõle-mad politseinikud autod. Arwestades, et Reaser istub ifka weel tagumise wagu-ni puhwrit, ootasid nad nähtawasti, et tabada roimari ootamatult, niipea kui rong peatub.

Reaser tormas teise kupee nurka, hüp-pas siis waguini wälja ja fulges enefe järel ufte. Tal olid nüüd rongidega juba teatud kogumised. Ragu warengi korb peitis ta end rataste alla. Läbi rataste wõis ta jälgida liikumist jaamaeifjel ja otustada, et saatus oli talle armulit. Jaamaefine oli täiesti tühi. Ainuke pa-kifandja seijis jellaga wastu rongi, kuna liikumine leidis aset nähtawasti jaama-hoones.

Wärsfema fiddamega hakkas Reaser ron-gi all edasi ronima.

21. peatükk. — Lindhorsti teel.

Tema käd olid werised, nagu ja riid-ded määruunud oli ja tahmaga. Kuid ta ei andnud alla. Ainuke, mida ta kartis, oli rongi äkiline lahtumine jaamast. Siis oletis ta jäänud igasuguse warjuta. Kuid ta lootis, et salapolitseinikud oma idiootliku läbiotsimiseiga wiivitawad rongi wäljumist.

Uste paunkimine ja sammude müidin jattus tema pea kohal. Reaser mõis iegi kuulba erutatud liikumist, mida eistafid reijjad politseile. Teade jellest, et rongis wiibib kurikulus roimari, lewis ki-resti reijjate seas ja telitas ärewust. Raitjed olid waimustatud. Mõched pakku-sid oma abi ja olid wäga haawunud, kui politsei jelle kiwilt tagasi lükkas.

Reaser roimas ja roimas. Jga wagu-ni lõpul ootas ta tift aega enne, kui wiks-jatas teise alla. Wiimaks jõudis ta wäl-ja medurini. Siin pidi ta kahelordseft ettewaatlik olema. Näid pidi ta roni-ma meduri alla. Tuldurstaw koletis ajas talle hirmu peale. Reaserile näis, et lo-he langeb talle kaela keewa weft wõi ahjust mõni tuline fii.

Kuid tal õnnestus siiski jõuda meduri efimeje otja juure ja siin peatus ta. Ces-pool lootlesid waid rööpad. Rahemale lewis tühi ja paljas maastik, kuna pare-mal seijid üftituid puud. Wõis-olla jelles juumas oligi wabadufetee. Siit ei peats enam kuigi raste olema Wõiesje jõuda.

Reaser waatas ettemaafikult meduri alt wälja. Jaamaeifjel ei olnud näha te-dagi peale pakifandja. Ja seegi wahtis wastaspoolises juumas. Kuid masinist wahtis midishimilikult oma kastist wäl-ja. Ta iegi kufus pakifandja lähemale, et wahetada mõtteid äsja aset leidnud huiwatate fündumiste lohta. Reaser kaal-litles, et kui tal õnnestuts kõrwale juh-tida nende kahe mehe tähelepanu, siis jõuaks ta jõosta puieni.

Ta otustas kaihuda oma õnne. Otsi-des teeft kiwi, wirutas ta selle loogu jõust jaamaeifjele, lootes sellega tekitada seal segadust. Kuid midagi ei juhtunud. Kiwi langes katujele ja langes sealt kellegi tä-

helepanu äratamata tannawale. Reaser katjetas weel ford. Ja jekford õnnestus ettewõtte, kuna kiwi lendas pähe kellegi naisele, kes loogu jõust kijama pistis. Kõi-tide näwid olid pingul ja mõni heft hiljem oli naise ümber kogunenud suur rahwahulk. Ka pakifandja tormas sinna. Masinist kilendas talle järele, paludes teda hiljem meduri juurde tagasi tulla, et jutustada asetleidnud fündumiseft. Taibates, et fäärane oluford ei fordn enam, jookkis Reaser üle tee, peitis end hetkets jaamaeifje warju ja jaanuis siis aeglajel kõnnakul puie warju.

Siin lohtas ta aeda, millest ta ei oletis saanud üle ronida, käre telitamata. Sel-lepärast tõmbis ta pifi aeda, kuni ota-matult jõudis awatud wärawate juurde, mis wiis juurde õue, kus seijid mõlemad politseiantod.

Tema allatufel ei olnud piiri. Uhes autos istus kolm meest. Waternawalgujel nägi Reaser, et kessel istuja oli Dikson. Ta nägi iegi, et Diksoni pea oli seotud. Mispärast Dikson ei istunud weel mitte Southamptoni wanglas, seda ei juutnud ta kuidagi mõista.

Reaser taipas, et politsei oli weendu-nud ka teise roimari tabamises ja kawat-jes neid koos Diksoniga wanglasje jaata.

Mitte mislegagi oma olemasolust mär-tu andes, seijis Reaser mõned sammud cemal ja wahtis oma kaaslast, kes nii mehifelt oli aidanud teda põgenemistret-keft. Ta arwas, et leiab pääftee, et ai-data põgenema ta Diksoni. Mis fün-nits, kui ta tungits rewolworiga uelle ka-hele mehele kallale, oletades, et teijed wiibiwad kift kangel cemal? Kuid filma-piftelt loobus ta jellest mõtteft. Temal ei oletis jatkunud jellest julguft. Polit-seinikud oletis wõinud alistuda, kuid ja-mahästi oletis nad wõinud ta awada tule tema pihja. Ja see ei oletis Rease-rile meeldinud. Kuid sel ajal, kui ta weel järele mõttes, wäljus jaamahoonest üks meestest ja kufus teise politseiniku omale appi. Warsti peale selle kadujid mõlemad jaamahoonesje. Wawalt olid nad ufje

taha kadunud, kui Dikson, kes nähta-wasti oli oodanud waid joodjat herfe, hüppas hirmu ja wandumiseiga autoft wälja.

Dikson kufus maha, seft raudis käd tatistafid tal tajakaalu hoidmasti, kuid filmapiftelt oli ta jälle püsti ja jookkis edasi. Mõne jamnu wõrra tema taga jookkis politseinik. Ka tats teift polit-seinikku, kes kija tõttu olid ilmunud jaa-mahoone ufjele, algasid põgeniku jälgi-mist.

Kõik see fündis ühe filmapilgu kestel. Wärmises erutufes unustades, et ta äsja ije oli furtund segada oma jälgi ja tun-des waid, et feltiimees on hädaohus, ti-jendas Reaser loogu tõrji:

„Siia! Dikson, siia!“

Dikson kuulis tema häädu, pöördus paremale ja jookkis tema juurde. Reaser nägi otie oma ees tema hirmuist kahwa-tut nagu ja selle taga politseiniku fiiust mündrit. Ta taipas, et oma eratordje altruisimiga, mis ei olnud jurgugi koos-fõlas tema kawalise järelemõlittuse ja hoolitusega, oli ta häwitanud oma enefe findlustatud feisuforra, mis niifinuit ei olnud tuigi kadestamiswäärne. Juba ta-matjes ta kõrwale lipjata, kuid wiimjel hetkel wõttis end weel kofku. Ta oli end nagu waimuhaige ülal pidanud, kuid nüüd pidi ta ta aujalt oma rumalufe eest tajuna.

Dikson seijis juba tema kõrwal, endist wiifi kohutamalt mandudes. Reaser haar-as pimeduses tema randus käd, et teda toetada ja siis piftid mõlemad jooksmu. Nad hüppasid üle aia ja seijid siis jälle puie warjus. Paremal nendest seijis juurte walgunstatud atendega maja. Men-de taga jooksid politseinikud.

„Tasa, tasa,“ fofistas Reaser kaasla-sele, „falewini, tola!“

Dikson hoidis end tagasi ja pomises waid aegajalt midagi omaette. Nad lip-sasid läbi haohunniku ja seijid siis mäs-tes õues, kus oli näha mana fiiin. Reaser kistis Diksoni kaaja selle marju juft hetkel, mil tagaajajad hüppasid üle aia. Jaama poolt kuulsid nad hulgalifi

Head nõu lugejale.

Wastus lugeja nr. 46.669.

Salvatsilõhnaga kaenlaaluse-
gi vastu on soovitav jagebana pejemine
lahjendatud salitsüühappegaga. Kaenlaugub
peab peale igafordist pejemist hooliga kui-
vats hõõruda. Pärast toimingut puuder-
datagu kaenlaalused salitsüühapbriga. Ka
rõivaste vahetamine ja tuulutamise on
tähtis. Higiiste käte puhul iga päev
kats forda hõõrutakse kummagi korral tee-
lusitatakse seepiiristust kate vahel ja lõm-
mataste sõts wanad kindad kätte, millesse
tallumpulbrit raputatakse. Higiiste jalgu
kõhveldatakse samuti nagu käsi. Iga-
gimisel on nõutav igapäevane jalgade
wannitamine soojas seepimees, samuti iga-
päevane jalgade vahetamine. Jalgu võib
wannitada ka wees, millele formalini on
lijandatud, armates ühe liitri wee kohta 1
supilõpitaatist formalini. Sõts tõmmatakse
sulad jalga, millesse tallumi- või salitsüü-
pulbrit on raputatud. Et higi tekkimise
vastu mõjuda ja haubumist vältida, ra-
putatakse hommikut salitsüühapbrist kin-
gadesse ja juttadesse. Higiistamiste ja pu-
nastamiste põhjust teate wahi ilge? Kas ei
tule seba oisida ebaolomulist jalgulust?

Wastus lugeja nr. 1475 küsimusele.

Enne kui soowite toetust loolislõimijeks,
peate walima looli ja sellele õppides näi-
tama oma ebnist. Andetaste õpilastele
antakse toetust õpperaha jne. näol kas too-
li või looli ülewalpidaja ajutuse poolt.
Toetust enne looli minekut pole loota
üheltki ajutustelt.

Wastus lugejale nr. 44.807. Enne-

turbiini ehitamistõrjeldus ilmus „Ma-
hääle“ nr. 26, 28, 35, 40 ja 42 märtsi-
kuus 1934. a. ja tuulerootori kirjeldus nr.
nr. 13 ja 14 — 1934. Weid numbreid saate
tallustest tellida 5 senti ettempl. Raha wõ-
te jaata postmaksides.

Wastus lugeja nr. 46.389.

„Kiigi Teataja“ nr. 28 — 1935. a. li-
jas loendatud õppeasutuste õpilastele kuni
läie 20 aasta wanajeni ja üliõpilastele
igas wanuses on mõimaldatud raud. Jõidu
puhul 50% hinnatõus. Hinnatõusude
jaamisteks õpilased peawad olema warusta-
tud loolijuhataja poolt wäljaantud rohe-

liste tunnistustega, milles loostatud
raudtee- ja pagasiwotariifi nr. 147 worm
1. järgi. Otsus raudtee reisi- ja pagasi-
weo tariifi nr. 147 kuulutati 25. märtsi
„Kiigi Teataja“ nr. 28 — 1935 ja on see-
ga juba ammuigi matsem.

Kobusteffooli tehnomatele õpilastele toe-
tust ei mõimaldata.

Wastus lugeja nr. 1217.

Kui higitel kui ka lewadijel wiiljapuude
istutamisel on oma head ja wead. Suuri
puud on soowitamam istutada higitel, sel
puhul on wec ärauramine wõisem ja
puu juudab juba ka juurduda. Puuduselt
higitelise istutamisele tuleb lugeba aga
talwe külmade hädashtu — külm wõib
juuri rittuda. Teie muldastituga ja suurte
puudega arwestades, tuleks kiiski eelistada
higitelise istutamiseega. Noori puud wõib
wahi weel luidugi wadeli istutada. Parim
istutamisaeg higitel on septembris wõi ok-
toobri alul — kui lehed puudest hakkawad
langema. Istutamisaugud tulewad siire-
ti walmis laemata, et maa jaoks õhusta-
tud. Juuri tuleb tugewasti tagasi lõigata,
häärants hurematel puudel, et wältida
juurewigastusi ümberistutamisel. Kihite
weel, kas anda noortele puudele enne istu-
tamist ka sõnnikut. Kui sõnnikut anda, siis
hästi tõdunemid sõnnikut. Parem on anda
komposti, kuna sõnnituga wäetades warit-
seb puujuuri juurepõletiku hädasht.

Wastus lugeja nr. 50.148.

Nooriti mineraalwõrwiwega töötamisel
kõhbab waga hästi harilik lubjapriit.
Wärw tuleb enne tarwitamist aga lõida
nr. 40 läbi lasta ja üldiselt wehelam kui
tawalihtle deha (ruffijahu wähem pauna.)
Priitiga wõib ka wärwi kuumalt pinnale
lauda. Mineraalwõrwi on jaadawal M.
ja P. Mielensi ehitusmaterjalide loast,
Tallinn, Merepuiestee 15.

Wastus lugeja nr. 2595.

Hinnawahe Eesti ja wälismaa mootori-
di mahel on üena wälite. Eesti põle-
wimist oetud diijelmootori di leiab tar-
witamist nii diijele kui ka kuumpeamoos-
torite juures. Weaks on tal see, et ta
kwaliteet kõigub, piigi proisient pole üht-
lane, pigistab sihtidrit, nii et wiimast tu-
leb aeg-ajalt puhastada. Wäijeb ka tuge-
wasti. Tarwitada teda ju wõib.

Sõimat jalgurastit Teile soowitaba ei
wõi, tundub reklaamina mõnele firmale.
Walige meil rohtem lewinemud rataste
hulgas, milles meil juba kaenemat aega
tuntud.

S Juridiline nõuanne. S

Wastus lugeja nr. 1217.

Rugeja nr. 28372. Kohtuotsuse tähtsime
järele ainult lohtupriitami wõi konstaabli
fandub, kui wõlgust mahatahtlult wõlga ei
tasa. Kolmas liti, kellel on täis wõlgnitu ra-
ha, pole lohtustatud ainult teie nõudmisele
jeda raha teile üle andma.

Rugeja nr. 48184. Siinuitage end wenna
järele pärijaks, nagu teie siinuitate end isa
järele. Mõngilugust wahi lohtulitust kõigus
pole. Täpselt loomad paberid ja tunnistused
tulewad eitada kui eelminegi for. Pärasi-
duse ojad on teil kõigil ühejuures.

Rugeja nr. 32471. Kue nime kaanijeks tu-
leb pöörduda walla perehoonamietnitu
poole; kus praegune wiga asja toimetusele,
jeda peab lohepeal järele kuulama. Et isu
meie, et järele pöördumistega teie wõi-
maldatakse uus nimi; teie nimi on puht
eestipärane ning ei kuulu hawalõlastiste
hulka. Teine põhjus ei anna uue nime nõu-
mise õigust.

Rugeja nr. 28791. Teie kirja mõte jääb
meile jalgutetu. Teie õhiste maa ajundus-
lomisjoniit; seega olete wiimasega leping-
wahetoras ning eelmiste omanikkudega teil
üldie wahetorda pole. Mts tunnistamist teie
weel täpselt?

Rugeja nr. 43.976. Wees ei wastuta nai-
se neipõlme wõlgade eest, üksikid misu-
guse päritoluga need wõlad on. Kui teie
waranduselt hatafaste neid siise nõudma,
wõite eitada faebuse ja paluda teie wara
arestimise ebaolomulist tunnistada. So-
witame kiiski wallowalkijusega teile leppi-
da, leit naile oma waranduse peale wõib
nõudmise pöörduta, näitels arestida naile
pühapäewa lieti.

Wastus „Maahääle“ lugejale. Iga liti
wõib enda päralit olewat wara müüa le-
lele tahab. On olemas ainult lihtsust era-
dib, kuid teie oetuleping nende alla teada-
olewate andmete põhjal ei kuulu. Kõjal
puudub wäljaostu digus ning lohtu laudu
nõudes meie meelest puuduwad temal pro-
teksi wõitmisel tõendused.

Dr. med. A. Viini wastuseid
lugejate küsimustele.

Jookswa.

Wastus lugeja nr. 32.711.

Tegemist on jooswaga. Olete jätanud
juured sijamata, kui wana teie olete. Jook-
wa üle oleme juba jagefi ja palju kirjuta-
nud „Maahääle“. Otsige need lohad üles.
Kuid juurel talijuge teha wanne. Ka nõges-
te wihitamisest wõi toguuni nõgesest wani-
ni tehse enjele.

Kala annab jõudu ja termist.

Tihti peale waieldakse selle üle, milline
toit on kasulikum: kas lea- või loomalihha
wõi kalatoidud? Kahelele, kas ka-
la toidumäärtus on üldse kuigi suur.

Toome allpool asjatundja arwamist. Eri-
teadlane kinnitab järgmist:

Zuure tähtsusega on, et meie igapäewa-
ne kala — räim — on küllalt raswane
(40 prot.) ja et selle toidumäärtus on lau-
mise juur — 885 kal. kilogrammilt. Weel
toitum — heeringas. Wärske hee-
ringa kilogrammis on 120 gr. waltu ja
80 gr. raswa, ning selle toidumäärtus on
1236 kal. Ka lõhel on palju raswa (70
gr. fa.). Selle toidumäärtus on 1170 kal.
Raswamaate talade hulka kuuluwad mals-
rel ja angerjas, eimejel 115 gr. ja teisel
230 gr. raswa kilogrammilt.

Soolatud kala toidumäärtus ületab piut
wärske kala. Näit. annab soolatult üts ki-
logramm räimi 993 kal.; soolatud heeringa-
gad 1370 kal.; luudeta turst 1078 kal., lõhe
(pea ja selgroota) 1750 kal. Oigu weel
nimetatud, et ühes kg. konjerweeritud (far-
pides) kilulid (luudega) annab 125 gr.
waltu ja 145 gr. raswa, tekku 1861 kal.
Kui tili on nahata ja luudeta, on walgu
raswajalduis 185 prot. ja toidumäärtus
2479 kal. kilogrammilt.

Kuiwatatud (ja rapitud) kala toidumää-
rtus on lauris juur. Ühes kilogrammilt
turjos (ilma peadeta ja peaeagu luudeta)
on 530 gr. waltu ja 5 gr. raswa.
Ühes kilogrammilt turia lihajahus on
735 gr. waltu ja 7 gr. raswa ja selle toite-
wäärtus on 3079 kal.

Oigu weel juure sijatud, et juure wee-
huiga ja wäheie raswa tõttu talalisha
reistub liiremini kui joowarelistate looma-
de liha. Seepärast on tarwilik talu wõi-
malikult tehe päralit püüti tarwitada.

Dr. vet. A. Arrase wastuseid
„Maahääle“ lugejale.

Käsnad lehma nijadel.

Wastus lugeja nr. 33465.
Teie lehmal on käsnad eht joelatutud,
mis on nahataoewajad. Tõenäoliktus kä-
snade teitajaks on piitnud, kes ajuwad
määrduwad wõi wigastatud nahale ja pal-

junebe naha ülemise pinnakihi, teit-
wad leal lohatutu ärritust, millete järgnes
naha nälude liigne laim, f. o. laim. Kä-
snade juures wõib olla waga mitmejuune,
ta loigub dige piffestest peale kuni rullita
ja loipepa juurest. Ühed neist on laia
juurega ja madalad, teised ripuwad wõrde-
le peenikele jalaga naha küljes, kolman-
dad on loharliised. Üharal ja nijadel ajur-
wad käsnad mõiwad talistada lõpsi.

Käsnade rawimine.

Käsnad wõib loomadel lõige leigemint
taotada kääriliga loitamise teel. Sõita-
mist tuleb toimetada nii, et loigataste mäl-
ja laim ühes juuretega. Wäga lihtne ja
terge on peenikele jalal ajuwad käsnad
eemaldada järmedega wõi tangidega tee-
rates.

Ka niidiga jdmumise teel wõib eemaldada
käsnad, kui nad ajuwad peenikele jalal, tõm-
mates niiti ümber tiwe aegajalt loomale,
kuni laim kutub lõhkest ära.

Käsnade häwitamist wõib ka müa läbi
harettega, eriti juuretega. Kõige parem
harettega, sõletamise teel, kuid see nõuab
juure heolt. Enne harettega häwitamist tu-
leb laim hästi puhastada lõhkest puhast
ja siis tord nädalas määrida üle harettega.

Udara ja nijade käsnade rawimisteks wõib
joomitada 25-proti. salitsüühapet jalgwaga
määrimist.

Wäga hästi mõjub käsnade häwitami-
seks liisiperioodil järgmine legr:

Rp. Acid. acetic. glacid. 1,2
Flor. sulfuris 20,0
glycerini 50,0

Määrida lehma nija käsnadele paar
forda nädalas.

Kui lehmal on waga juurel hulgal kä-
snad, siis joomitatakse anda 3 forda päe-
was 2—3 supilõpitaatit, f. o. 50 grammi
inglise mõrudat joola joegimees tees ja
mähkist pesta käsnad ja nende ümbrust
3-proti. kreoliinwõega.

„Maahääle“

ilmutab 3 forda nädalas.

Kuulutus mõtaste wõrsu Pitt tän. 54
(wastu Olemiste kirikut), telefon 449-87.
Kuulutus te h n a a d: mitmajel täi-
get 7 senti, eimejel küljel 10 senti ja telstis
12 senti m.m. weeru loituse.

Wastutaw toimetaja Jõnis Topp.
Ostajijius „Waba Maah“ kirjastus ja trüki

hüüdeid ja kära ning mõistid, et peagi
ajuwad nende kallale kõik poliitseiametni-
tud.

Näid seijid küüni lähedal kolm polit-
seinikku.

„Kus nad on?“ küsis üks neist sõinal.

„Ma ei tea, fir...“

„Ei tea,“ kordas teine wihajelt. „Ole-
te tola, Peters! Teid puuafse ju, kui toi-
mar põgeneb. Ta oli ju teie wastutustel!
Kuidas te ometi ei taipai? Nii siis, lap-
jed, peame korralikult oisima...“

Kõnelus lattes. Üks poliitseinistest lä-
henes ettemaaltlult küünile. Jaamas
ajus rong ühesti rööbastele ja liikus
edasi. Küüni awatud üstest oli näha, et
reisiijad wahihtid atendel.

Jälle lattesastid waituse kõnelus ja
jammud teel.

„Kus nad siis on?“

„Arwatawasti tulagil siin, fir.“

„Wõib olla peitid nad end puie war-
ju?“

„Seal seijawad kolm minu meest, fir.“

„Alga mis küün see siin on?“

Reaser wandus omaette. Didjon dien-
das midagi ja tema kaerawad kõllesid
taja.

„Mida te seal teete?“ sõjistas ta. „Et-
tewaatust!“

„Midade mul rewolwrit kätte saada,“
wastas Didjon. „Kui te ei anna teda
mulle, siis pistan tijendama.“

Nagu unes wõttis Reaser tal rewolw-
ri tashust ja ulatas talle kätte. Wäljast
läheneid hääled. Weidi eemal seletas
leegi naine, et ta oli roimareid näinud
oma aiad.

„Arge olge loff,“ sõjistas Reaser, „är-
ge laske! Kas tahate mõllas rippuda?“

„Kas nemad meid ei tulistanud?“
Weil ei ole enam mingit wäljapääju.
Oleme kadunud.“

„Weel ei ole me kadunud...“ algas
Reaser, kuid ei lõpetanud lauset. Ei ol-
nud enam mingit lootust pääsmisele.
Waelalafid läheneid küünile. Reaser wä-
rises mõtte juures, et Didjon tõepoolest
oma rumalusest wõiks alata lastmissega
ja ta ajetas kae Didjoni relmale.

„Jätke mind rahule!“ kirjistas Didjon
läbi hammaste. „Kucat mõtku teid!“

Reaser taipas, et Didjoniga oli mi-
dagi juhtunud. Kas ei olund ta hullu-
nud? Wõi mõjus niuüörd see hoop pähe,
mille ta oli jaanud wangistamisel? Kuid
Didjon oli nagu ümber muudetud.

„Rahustuge, rahustuge,“ sõjistas
Reaser, „mis teiega on?“

Kuid Didjon mõmijes wastu:

„Mis siis on? Kas te siis ei näe, et
oleme siie piiratud? Minute loetus on
weel rewolwer!“

Ta tormas ufse juurde. Sõwaukuse
kõlas teraw paul. Teiselt poolt kõl-
hüüded. Poliitseinile kõstis.

„Seal nad on!“

„Arge magage!“

Didjon tulistas ühesti.

„Seelord tabasin arwatawasti,“ ütles
ta wõidurõõmsalt ja lijas juurde: „Ka-
fige kus kucat ja wiige mind taasa!“

Reaser wistas end hirmust wärisjedes
põrandale pitafi. Ta teadis ülihästi,
milline jaatus teda ootas. Salapolit-
seinikud, kes neid siin jälgijid, olid ja-
mad, kes olid neid jälginud Londonis.
Nad pidajid teda lardetawaks roimariks
ja ei hoolinud enam milleltki.

Tema oletused täitusid. Ta ei juutnud
weel puutuda porist põrandat, kui kõl-
lats paulu. Didjon naeris nagu nõdra-
meelne ja tulistas weel kaks forda.

Lamades põrandal, mõttes Reaser,
mida nüüd teha. Selles seijuforras, kus
tergesti wõis kuulist tabatud jaada, hoi-
dusid poliitseinikud igast otustawast sam-
muist. Tuli ära oodata, kuni inspektor
Harrison mõtleb wälja mõne wõtte. Ku-
na Didjon eemale hoidis poliitseinike
oma rewolwriga, tuli Reaseril leiutada
wäljapääs jellest seijuforrast. Ta ronis
uksest ja waatas wälja: tema ees oli
wäike pime metjatult. Kuid kas ei kuul-
nud ta jeda, et ta metjas olid poliitsei-
nikud? Jälle lendas kuul üle tema pea ja
jundis teda end jruma wastu maad.

Paugud kõl-
sid nüüd mõlemalt poolt.

Reaser tungis kuumat auru temani
ja eredat walgust langes kiirrongi wal-
gustatud atendeist, mis pinesistas filni.
Reaserie näis, et lähemal hetkel taotab
ta meelemärgu ja siis on kõik otjas.
Kangestunud jõrmed olid walmis wal-
landuma. Rong kühitas mööda.

Kuid see hetkeline nõrtusehoog möödis.
Waltitult ei olund: ta pidi edasi liikuma.
Üksteise järele wihitajad mööda telefo-
nipostid. Reaser wahiis järgmisesse al-
nasie. Keegi wäartikas härra istus pin-
gil ja luges. Wiimaks ometi leidis ta
tähja tupee. See oli eimeie klassi wa-
gun. Põolteadumetuna hirmuist awas ta
ufse, wahiis tupees ringi ja langes siis
jurmawõimult põrandale. Siis fogus ta
unt jõudu.

Ta pidi koondama oma mõtteid. Reed
minutid, mil ta oli hiilunud piki rongi,
oli ta kaotanud igat teadwuse ajast. Kuid
nüüd oli ta juutunud mõtlema selle peale,
et warsti läheneb jaam. Reaser oli näl-
jane nagu hmit. Waadates end peeglis
nägi ta, et waatanuta kõigele muule, oli
ta ilenit porine. Kaotanuta aega puhas-
tas ta end ja ajus jälle alua juure. Te-
da huiwtas, kas ei näe ta midagi teel,
mida mööda kihutajid tema tagaajajad.
Kui mingijugurid asjaolud taktistajid
neid jälginast teda, wõiks ta rongiga
jõita kuni Bolieni. Kuid maanteel ei
olund midagi näha.

Alki filmas ta mahawijatud ajalehte.
Alhueli haaras ta selle järele. Sellest ajast
peale, mil ta oli lahunud teeräitjelt wõ-
rastemajast, ei olund tal olund juhust
näha ajalehti. Huiwiga hakkas Reaser lu-
gema fortjutatud ajalehte.

Eimeielet hehelihtel paifid filma ras-
wafed pealkirjad: „Kardetaw roimar.“
„Sõjine põgenemine.“ Hommitul oli ta
mõdrastemajas lugunud tulekahjust ki-
nos. Selles numbriis — see oli õhtune
Londoni wäljaanne — wõifid seista
wärskemad midijed. Mitte ilma erutuse-
ta lapi ta siinud üle kaita amelikust tele-
tusest, tunnistajate juturustest jne.
Alga, Chalkoner!

„Sirmu piina!“ Põnew romaan jalalaubawebajail.

Reaser muigas. Ajalehe järele oli mis-
ter Chalkoner peaeagu päewafangelane.
See oli tema, kes juurepärale wahiwe-
ga kõnetas roimareid trepil, meelitas
neid oma korterisse ja jaatis siis teenri
telefoneerima poliitseile. Kuid kahjuks
jaid roimariid temast oma ülewõimu tõt-
tu wõidu.

„Waat, kus lugu!“ ei juutnud Reaser
hilitust alla juruda.

Ta pööras teise lehelihtle. Deener! See
mees, kes teda peaeagu oles tapinud.
Wane mees kamas haiglas läbiastud
kõpuga, wähemagi lootweta paranemi-
sele. Sami tõi! Kuid sellest, mis teda üle
lõige huiwtas — wõifist wõitlusest ja
Sami wangistamistest — ei leidunud
ajalehes sõnakefti. Ta ei juutnud mõista
misparast mitte. Tõepoolest, misparast
ei teatanud poliitsei awalikkusele oma juu-
rest wõidust kardetawa roimari üle? Alga
wõib-olla hilines teade õhtuiesse wälja-
andesse? Alga mis siis, kui Sam üldie
ei olund wangistatud? Kuid ta ajas
eemale need kahelused. Ennem küll pidas
poliitsei mingilugustel kaadutustel amet-
liku teadnande jelle kohta kiini. Wõib-
olla kaotanudas poliitsei Sami wangista-
mijel juure kaotust ja ei tahtnud sellest nii
kiiresti Londoni elanikkudele teatada.
Arwatawasti müüs Sam waid kolli him-
na eest oma wabaduse. Ja Reaserile mee-
uis, milkie hullumeelne wihaga Sam oli
talle järele waandanud, kui ta lastus li-
tiga alnast alla.

Wihajelt wistas Reaser ajalehe põran-
dale. Sedra, mis teda huiwtas enam kui
kõit muu ilmas, jeda ei olund ta lehest
leidnud. Ülesti aius ta alua juure.
Maanteel, weidi eespool rongi, märkas
ta walgust, mis liikus. Muidugi oli see
auto! Talle meenus, et kaardi järele
Southamptoni te pidi lõikuma siin raud-
teega. Kas oli see tõepoolest poliitseiant?
Midagi nii kauge maa taha kindlast te-
ha oli waga raske. Walguis fustus for-
d kerkis majade wahelt meesti õile.
Eimeie auto taga hehitiid teise tuleb.